

SVATOKOPECKÉ NOVINY

ročník 2, číslo 1, březen 2021

EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři, držíte v rukou první ze čtyř letošních čísel Svatokopeckých novin. Kromě dlouhodobých priorit KMČ je zde představen záměr využití budovy Kříčkova 4, přinášíme také informace o průběhu Tříkrálové sbírky a o tom, jak žáci místní ZŠ budovali vlastní zahradu. V rozhovoru se dozvíte čerstvé novinky o novém muzeu v areálu svatokopecké baziliky.

Vaše redakce

PĚT PRIORIT (NEJEN) PRO ROK 2021

Komise městské části (KMČ) nejsou obecním zastupitelstvem a její předseda není starostou obce, komise nemá řídící či rozhodovací pravomoc. Účelem KMČ je plnit funkci poradního a iniciativního orgánu Rady města Olomouce, tedy vedení města, vzešlého z komunálních voleb. KMČ mohou přijímat doporučující usnesení a žádat radnici či magistrát o řešení místních potřeb a problémů. Komise hospodaří s omezenými finančními prostředky v řádu statisíců korun. Přesto je existence KMČ v rámci statutárního města přínosná a má svůj smysl. Je však zapotřebí vědět, co lze od činnosti komise očekávat a co nikoliv. V rámci daných a nutně omezených možností je proto o to více zapotřebí nastavit ty správné priority, jimiž se bude komise zabývat. Pro letošní rok (a v daných případech nejen ten) vidím pět priorit:

1) Realizace projektu estetizace – týká se okolí budovy na Sadovém náměstí 7/26, kde se nachází řada místních služeb (potraviny, pošta, knihovna, lékař, detašované pracoviště magistrátu). Cílem projektu je nová úprava předpolí budovy, tj. zadráždění bočních dvorů, včetně vybudování bezbariérového vstupu do prodejny potravin, navazující oprava chodníku a přilehlých komunikací, jakož i vlastní obnova předzahradky budovy. Nedílnou součástí je i zahradnické řešení zadní části dvora nad ulicí Dvorského. Po zpracování studie (2019), projektové přípravě a uskutečnění části opatření (2020) se přibližuje čas celkové realizace, který by měl nastat na podzim 2021.

2) Zpracování studie obnovy Sadového náměstí – jedná se o architektonické a urbanistické řešení nejvýznamnější části Svatého Kopečka, jejíž stav rozhodně není uspokojivý. Studie bude řešit dopravní vztahy, optimalizaci cestní sítě, inventarizaci a obnovu zeleně, návrh nového mobiliáře, to vše pro zlepšení pobytových a obytných funkcí obyvatel i návštěvníků Svatého Kopečka. Studie měla být zadána již na podzim loňského roku, nestalo se tak z důvodu úsporných opatření. Pro letošní rok, který je v Olomouci všeobecně ve znamení škrtnutí a šetření, se však podařilo zajistit potřebné finanční prostředky a probíhá soutěž na zpracovatele studie.

3) Rozhodnutí města o rekonstrukci objektu Kříčkova 4 – po deseti letech, kdy je objekt prázdný a hledají se možnosti jeho využití, stojíme v zásadě před dvěma variantami. Buď bude objekt z dotací přebudován k účelům sociálního bydlení, nebo bude poskytnut T. J. Sokol Svatý Kopeček k vytvoření multifunkčního prostoru pro sportovní, klubovou a společensko-kulturní činnost, kdy rekonstrukce objektu by měla být financována z provozu parkoviště u Fojtství. Komise všemi způsoby podporuje záměr Sokolů, jež byl počátkem roku předložen k posouzení městu.

4) Řešení úpravy vnitřního dopravního režimu na Svatém Kopečku – dlouholetý systém zákazů vjezdů, jež chrání prostor obytné zástavby od nájezdů a parkování turistických návštěvníků, se stal limitujícím pro celou řadu místních subjektů (škola, podnikatelé, farní úřad apod.) a jeho právní postavení je přežitě. Je třeba hledat nové formy regulace dopravy, a proto si KMČ nechá zpracovat studii úpravy dopravního režimu pro oblast zklidněné zástavby převážně rodinných domů v území mezi bazilikou a ZOO. Práce započnou od března 2021.

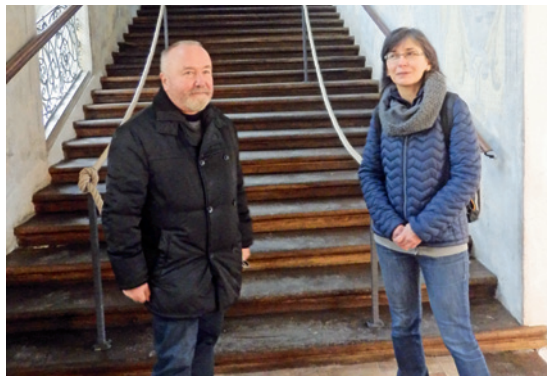
5) Zvýšení kapacity parkovišť pro návštěvníky Svatého Kopečka – v neposlední řadě je tu nejbolestnější problém Sv. Kopečka, kterým je nedostatek parkovacích míst pro návštěvníky ZOO Olomouc. Dlouhodobě nevyřešená záležitost, jež zatěžuje místní obyvatele a neumožňuje ekonomický rozvoj ZOO. Na podzim 2020 nechal magistrát zpracovat studii „Rozšíření parkoviště u ZOO“, bohužel nepřizval ke spolupráci KMČ, a to přes naši snahu podílet se tvorbě návrhu. Věcí se budeme nadále zabývat, byť jde o běh na dlouhou trať s doposud vzdáleným cílem. Nenecháme ji však usnout.

V dalších vydáních Svatokopeckých novin se budeme k jednotlivým bodům podrobněji vracet, informace lze průběžně čerpat i ze zápisů KMČ či jejich facebookových stránek.

Michal Krejčí, předseda KMČ Svatý Kopeček

NOVÁ EXPOZICE VE SVATOKOPECKÉM POUTNÍM AREÁLU

Na Svatém Kopečku doznívá další etapa postupné obnovy poutního areálu. Součástí projektu bylo vybudování nové stálé expozice. Pokud to epidemiologická situace umožní, muzeum se letos otevře veřejnosti. O muzeu exkluzivně s autory koncepce Helenou Zápalkovou (HZ) a Liborem Štuncem (LŠ).

O jaký projekt obnovy se jednalo?

LŠ: Projekt, který zahrnoval stavební i restaurátorské práce byl realizován v rámci dotačních titulů Evropské unie, konkrétně Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), vyhlášeného pro zdejší kraj. Součástí projektu se stalo také vybudování nového muzea, které by návštěvníkům objasnilo minulost i současnost svatokopeckého poutního místa.

Proč muzeum právě na Svatém Kopečku?

HZ: Svatý Kopeček je dodnes živým poutním místem s bohatou historií i duchovní tradicí. Současně jde ovšem také o jedinečnou památku, navštěvovanou nejen poutníky, ale skutečně širokou veřejností. Je proto logické, že tak velký projekt počítal rovněž s vytvořením expozice, která by význam tohoto místa přiblížila.

LŠ: Navíc zde již existovalo muzeum Matice svatokopecské, která jej i roky provozovala. Již na počátku projektu byla proto Matice také jedním z přizvaných partnerů. Svým způsobem jde o kontinuální navázání na tuto starší expozici.

HZ: Je jen logické, že strahovští premonstráti chtějí ve spolupráci s Maticí, která bude rovněž zajišťovat návštěvníkový provoz muzea, nadále pokračovat. Klíčovou otázkou se přitom v diskusích o podobě expozice stala také snaha o vytvoření prostoru pro zamýšlenou výstavní činnost.

Jak dlouho jste na expozici pracovali? Co vše její příprava obnášela?

LŠ: Přestože první podoba muzea se začala rodit již zhruba před dvěma lety, intenzivně se přípravě expozice bylo možné věnovat až v posledním roce projektu. Její podoba vznikala postupně, do značné míry v závislosti na architektonickém projektu, do něhož jsme se museli takřka vejít. Tato danost samozřejmě přinesla sebou i některé úkoly, které bylo nutné postupně řešit a koncepci několikrát změnit. Vedle výběru exponátů jsme se současně snažili zajistit alespoň jejich dílčí restaurátorské ošetření, které snad bude pokračovat v následujících letech.

HZ: Musíme si uvědomit, že muzeum je vsazeno do historického prostoru, který je sám svého druhu exponátem. Jakákoliv intervence je tedy nutně určitým narušením původního podoby a funkce daných prostor. Asi

nejtěžším úkolem pak bylo sladit expozici s autentickým, bohatě zdobeným interiérem v blízkosti Svatých schodů. LŠ: Nejde o běžnou expozici. Protože svatokopecské muzeum bezprostředně sousedí s liturgickým a poutním prostorem, je otevřeno pro lidi, kteří na Svatý Kopeček směřují za duchovním obohacením i poznáním místa samotného. O to zajímavější a současně i těžší bylo docílit souladu všech těchto jeho funkcí.

Čím expozice vrcholí?

HZ: Za nás (autory stále expozice) to bude klenotnice. Z pohledu prohlídkové trasy pak výstavní prostora, kterou má na starost Matice, a která by měla být věnována duchovnímu významu poutí v životě člověka. Vedle toho je počítáno i se sezónním výstavním provozem. Připomínat zde tak bude možné různá výročí a osobnosti spjaté se Svatým Kopečkem nebo třeba představit tvorbu místních umělců.

Jaká je hlavní osa libreta?

HZ: Přízemí muzea je věnováno důležitým momentům z historie svatokopeckého poutního areálu, od jeho založení až po 20. století. Druhé patro je zaměřeno na fenomén poutnictví a liturgii. Tím nejvýraznějším exponátem je nepochybně obraz nizozemského malíře Justuse van den Nypoorta, Anděl s poutníkem putujícím k milostnému obrazu na Svatém Kopečku, který byl v původní barokní bazilice umístěn na bočním oltáři v kapli Sv. Anděla Strážce. V roce 1690 bylo u tohoto oltáře založeno elitní náboženské bratrstvo Uctívání let Kristových. Neméně zajímavá jsou ovšem také vystavená drahocenná mešní roucha, která byla vytvořena přímo pro liturgický provoz v bazilice.

LŠ: Tyto předměty byly spolu s dalšími cennými artefakty v roce 1950 ze Svatého Kopečka odvezeny. V rámci restitucí se podařilo strahovské Kanonii získat zabavená umělecká díla zpět do vlastnictví a nyní nastala ta pravá chvíle, kdy mohou být vystaveny opět na „domácí“ půdě, což bude velmi atraktivní a zajímavé.

HZ: Protože jsou však historické textilie velmi choulostivým a křehkým materiálem, předpokládáme, že v expozici bude docházet k jejich pravidelné obměně.

Na co se můžeme těšit v rámci zmiňované klenotnice?

HZ: Vystaveny budou zejména liturgické nádoby a náčiní – monstrance, kalichy, ciboria, mešní konvičky, svícny či relikviáře. V řadě případů půjde o skutečně unikátní, dosud nevystavované předměty z drahých i obecných kovů, od baroka do počátku 20. století.

LŠ: S olomouckým arcibiskupstvím jsme nyní projednali dlouhodobou zápůjčku velmi zajímavé monstrance s vyobrazením patrona řádů premonstrátů – sv. Norberta. Monstrance pochází z kláštera Hradisko a dnes je součástí inventáře tamní farnosti při kostele sv. Štěpána. Po velmi dlouhé době tak bude zase možnost se na ni zblízka podívat. A když jsme u výjimečných uměleckých děl, které návštěvník bude moci shlédnout v rámci prohlídky muzea na Svatém Kopečku, nesmíme zapomenout na Svaté schody se sousoším Oplakávání od sochaře Jiřího Antonína Heinze, které náleží ke skutečně jedinečným dílům evropského významu.

Redakčně kráceno, celý rozhovor vyjde ve Svatokopecské ročence.

Za rozhovor děkují Martin Kučera a Jana Krejčová

O KROK DÁL V ZAHRADĚ, O KROK DÁL V GLOBÁLNÍM MYŠLENÍ

V loňském školním roce získala ZŠ a MŠ Dvorského dotaci 25.000,- Kč z krajského dotačního titulu Program na podporu EVVO na školách Olomouckého kraje. Škola uspěla s projektem zaměřeným na vytvoření přírodní zahrady, kterou by si zčásti vybudovali sami žáci a na které by si znovu osvojili praktické dovednosti našich předků v péči o půdu, pěstování bylin a plodin. Tyto aktivity vedou žáky také k uvědomění si současných klimatických změn a globálního propojení světa.

Pandemická situace a jarní uzavření škol narušilo nejen výuku žáků, ale také realizaci projektu. Přesto zahrada

ZŠ Dvorského na Svatém Kopečku ožila ihned, jakmile se žáci druhého stupně vrátili v září zpátky do školy. Začaly přípravy a také opravdové práce na přebudování zahrady.

Mladší žáci připravili Lexikon bylin s jejich popisem a obrázky, starší vozili hlínu, nosili dřevo a budovali záhony. Před vánočními svátky žáci školy připravili bylinkové pytlíčky pro klienty z Hospice na Svatém Kopečku. Všichni se těšíme, že letos na jaře osadíme záhony bylinami a budeme ve spolupráci pokračovat.

Za tým pedagogů a žáků ZŠ P. V.

Foto: Archiv ZŠ a MŠ Dvorského.

ZÁMĚR VYUŽITÍ BUDOVY KŘÍČKOVA 4

Po sérii jednání se statutárním městem Olomouc byly na schůzi KMČ Svatý Kopeček dne 17. 6. 2020 ze strany města představeny dvě možné varianty využití budovy: Vybudování startovacích bytů (sociální bydlení) nebo dlouhodobé využití pro potřeby spolků (obyvatel).

V případě druhé varianty byla naší jednotě nabídnuta možnost výpůjčky objektu a převzetí všech provozních nákladů a závazků k údržbě a postupné opravě objektu. Pro tento účel by T. J. Sokol Svatý Kopeček převzala do své správy i sousední parkoviště a hřiště a z výběru parkovního by financovala rekonstrukci budovy. Podmínkou je zachování veřejného WC, dále zajištění rekolaudace objektu pro plánované využití a předem definovaný rozsah rekonstrukce a další náležitosti, které je k tomuto základnímu návrhu zapotřebí upřesnit.

Po společné poradě výboru jednoty jsme nabídku ze strany města přijali a následně jsme byli vyzváni k vypracování komplexního záměru na využití a rekonstrukci budovy. V následujícím půlroce probíhala intenzivní příprava záměru. I přes epidemiologickou situaci se nám podařilo záměr na přelomu roku dokončit a následně předat statutárnímu městu Olomouc k posouzení a rozhodnutí.

Záměr Sokola vychází z projektu z roku 2015, který společně připravili Komise městské části Svatý Kopeček, statutární město Olomouc, svatokopecké spolky a následně byl veřejně představen a obyvateli pozitivně přijat.

Hlavním cílem je vytvoření univerzálního prostoru v druhém nadzemním podlaží, který bude sloužit pro organizované společenské, kulturní a sportovní využití spolků, klubu seniorů, maminek s dětmi, mládeže, KMČ a obyvatel Svatého Kopečka, ale i okolních městských částí. Tento prostor poskytne rozšíření společenské a spolkové činnosti i v zimních měsících. Konkrétně pro Sokol bude tato možnost znamenat další rozvoj a rozšíření našich oddílů a dalších zájmových kroužků. V prvním nadzemním podlaží je plánováno vybudovat skladovací, klubové, hygienické a technické prostory a zázemí pro organizování venkovních akcí. Záměr také počítá s možností využití části prostor pro potřeby občanského vybavení (služby, lékař apod.).

Další součástí záměru je výměna střešní krytiny (případně její sanace), zlepšení tepelně-izolačních vlastností budovy (zateplení fasády, střechy, výměna oken a dveří), výměna vnitřní vodorovné a svislé kanalizace

na základě monitoringu, vybudování nové vodovodní přípojky budovy z vodovodního řádu z ulice Kříčkova, realizace vytápění, vnitřní elektroinstalace, případné navýšení příkonu elektrické přípojky a zprovoznění toalet v 2. NP. Toalety v 1. NP byly již zrekonstruovány a zprovozněny v roce 2019. Záměr také počítá s úpravou hospodaření s dešťovou vodou, která je v současné době odváděna do splaškové kanalizace, což zvyšuje provozní náklady (tzv. srážkovně).

Harmonogram prací a úprav je rozdělen do jednotlivých fází, které na sebe navazují v logických krocích. Financování rekonstrukce budovy je plánováno z finančních prostředků získaných z výběru parkovného z přilehlého parkoviště u Fojtství.

Realizace rekonstrukce je důležitá pro další rozvoj občanského, společenského a spolkového života na Svatém Kopečku, ale je důležitá i pro rozšíření činnosti našeho spolku. Jedná se o projekt, který propojuje místní

občanskou aktivitu s městem při správě městského majetku. Považujeme tento záměr jako ideální využití budovy a úspěšné završení dlouhotrvající snahy o vybudování společenského centra pro potřeby naší, ale i okolních městských částí. Plně si uvědomujeme, že na sebe bereme velkou společenskou zodpovědnost. Jsme připraveni spolupracovat v této věci se statutárním městem Olomouc, KMČ a dalšími složkami města, ale i obyvateli, a při realizaci a provozu majetku postupovat s péčí řádného hospodáře, což již náš spolek v minulosti dokázal. V případě vašich dotazů nás kontaktujte na mailové adrese: tjsokolsvatykopecek@seznam.cz nebo na tel.: 736 729 767. O dalším vývoji a postupu vás budeme informovat. Se sokolským Nazdar!

Za T. J. Sokol Svatý Kopeček *Marta Čapková a František Prášil*, členové výboru Tělocvičné jednoty Sokol Svatý Kopeček

INFORMUJEME

SOKOL SE ZAPOJIL DO SOUTĚŽE

V současné době, kdy se nemůžeme setkávat na sportovištích, abychom se věnovali pravidelné činnosti, zúčastnili jsme se soutěže, jejíž výhrou byla paleta přírodní neperlivé vody. Soutěž proběhla v prosinci loňského roku, a světe: div se! Minerální vodu z nedaleké obce Moravský Beroun-Ondrášov jsme vyhráli. Část balené vody jsme věnovali hospici a Domovu sv. Anežky.

Kyselka byla v praktickém, půllitrovém balení a etiketa na láhvi nesla znak naší organizace. Doufáme, že jsme tímto darem potěšili a pomohli v dodržování pitného režimu. ☺ Minerální vodu plánujeme předat také členům místního klubu seniorů. Se sokolským Nazdar!

Marta Čapková, jednatelka T. J. Sokol Svatý Kopeček

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Vzhledem k epidemické situaci nemohla letos proběhnout klasická podoba koledy, ale podařilo se umístit tříkrálové pokladničky na veřejně dostupných místech. Na Svatém Kopečku byly k dispozici například na poště, v bazilice a také v obchodech v Radíkově a Lošově. Sbírkou je možné podpořit až do 30. dubna. Informace na webu: www.olomouc.charita.cz.

Dárci na Svatém Kopečku věnovali letos do tříkrálových kasiček celkem 58.896,- Kč. Charita Olomouc srdečně děkuje všem dárcům!

Veronika Velčovská, koordinátorka Tříkrálové sbírky

LESNÍ PEDAGOGIKA NA SVATÉM KOPEČKU

Vývoj koronavirové epidemie významně ovlivní část plánů společnosti ALSOL na letošní rok, především co se týče akcí pro veřejnost a lesní pedagogiky. „Rádi bychom i v letošním roce uspořádali tradiční den s lesní pedagogikou přímo v ústředí společnosti v Olomouci na Sv. Kopečku. V závislosti na opatřeních plánujeme také akci Den Země ve spolupráci se ZŠ a MŠ Svatý Kopeček. Zároveň bychom rádi zopakovali i veřejnou výsadbu na kalamitních holinách v Jeseníkách a Hostýnských vrších,“ komentuje specialistka pro marketing *Dagmar Málková*

HLÁŠENÍ ZÁVAD A NEDOSTATKŮ VE VEŘEJNÉM PROSTORU

Závady mohou občané nahlásit

na <https://hlaseni.olomouc.eu/#/> nebo <https://www.tsmo.cz/...ad/>.

Svatokopecké noviny, periodický tisk územního samosprávného celku – určeno pro občany městské části Olomouc-Svatý Kopeček / Číslo 1/2021 vyšlo 1. března 2021 / Vydává: Statutární město Olomouc, Horní náměstí 583, 779 11 Olomouc / Redakční rada: PhDr. Martin Kučera (šéfredaktor), Mgr. Michal Krejčí, Jana Krejčová / Kontaktní email: kmc25@olomouc.eu / Grafická úprava: Jana Krejčová / Grafické zpracování a příprava pro tisk: Typografický design Zdeňka Pospíšilová / Vychází v Olomouci-Svatém Kopečku 4 x ročně / Uzávěrka dalšího čísla: 30. duben 2021 / Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 24015 / Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátit, pravopisně korigovat či stylisticky upravit. Při výběru dává přednost textům stručným a věcným.